

2025 M. ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO II DALIES UŽDUOTIES KANDIDATŲ DARBŲ VERTINIMO INSTRUKCIJA

Pagrindinė sesija

Maksimalus įvertinimas – 60 taškų.

Vertintojas privalo vertinti tiksliai pagal pateiktą vertinimo instrukciją. Žvaigždute (*) pažymėtų klausimų atsakymai gali būti suformuluoti ir kitais žodžiais, svarbu, kad atsakymas būtų teisingas. Skliaustuose () yra pateikti atsakymų sinonimai. Pasviruoju brūkšniu (/) atskirti galimi teisingi atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
1		15	
1.1 *	<u>Skaičius</u> : 2. <u>Argumentas</u> : <u>Galimi atsakymai</u> : • Minimas Hanibalas (kartaginiečių vadas Kanų mūšyje). • Per Alpes kartaginiečiai pateko į Romos respublikos (Italijos) / Apeninų pusiasalio teritoriją. • Kanų mūšis vyko Romos (respublikos), (Italijos) teritorijoje.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.2 *	<u>Skaičius</u> : 3. <u>Argumentai</u> : <u>Galimi atsakymai</u> : • (Maratono) mūšyje kovėsi atėniečiai (graikai) ir persai (medai, barbarai). • Mūšis vyko netoli jūros. • Atėniečiai pasiekė pergalę. • Didelis žuvusiųjų skirtumas.	3	3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.3 *	<u>Skaičius</u> : 4. <u>Argumentai</u> : <u>Galimi atsakymai</u> : • Minimas Aleksandras (makedoniečių vadas Gaugamelų mūšyje). • Minimas Darėjas (persų vadas). • Minima galutinė pergalė prieš persus, o ji buvo pasiekta Gaugameluose.	3	3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.4	<u>Šaltinis</u> : B. <u>Kariavusios pusės</u> : Roma (Romos respublika) ir Kartagina (pūnai).	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
1.5	<u>C šaltinio autorius palaikė</u> : Graikus (atėniečius). <u>Argumentas</u> : <u>Galimi atsakymai</u> : • Priešininkai vadinami barbarais. • Pateiktame tekste pirmiausia aprašomi graikų mūšiai.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	- Teksto autorius yra graikas. D šaltinio autorius palaikė: Makedoniečius (graikus). <u>Argumentas:</u> <u>Galimi atsakymai:</u> - Priešininkai vadinami barbarais. - Pateiktame tekste rašoma apie graikų aukojimą. - Teksto autorius yra graikas. - Išaukštinamas Aleksandras.		
1.6 *	<u>Šaltinis:</u> D. <u>Helenizmas</u> – senovės Graikijos ir Rytų kultūrų susiliejimas. / Laikotarpis po Aleksandro Makedoniečio žygio, kuriame maišėsi graikų ir Rytų kultūros. <u>Paaishkinimas:</u> Šaltinyje rašoma apie paties Aleksandro pasiskelbimą Azijos valdovu / apie jo bendražygiams valdyti perduotas buvusias Persijos imperijos dalis.	3	3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2		15	
2.1 *	<u>Paaishkinimas:</u> Buvo kovojama dėl įtakos / teritorijų Šiaurės / Šiaurės rytų Europos dalyje, esančioje prie Baltijos jūros. <u>Nesutaria:</u> Dėl bendros Šiaurės karų numeracijos ir sekos.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.2	- Švedija - Rusija (Maskva, Maskvos valstybė)	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.3	<u>Kariuomenės sudarymo principai:</u> - Bajorų pašauktinė kariuomenė (vietos gyventojų, mobilizuotoji). - Samdomoji (algininkų) kariuomenė. <u>Isivyravo:</u> Samdomoji (algininkų) kariuomenė (tapo pagrindine karine jėga). <u>Priežastis:</u> <u>Galimi atsakymai:</u> - Bajorai nebenorėjo kariauti patys. - Tai buvo efektyvesnis kariuomenės organizavimo ir kariavimo būdas (profesionalesni kariai).	4	4 taškai skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai. 3 taškai skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. 2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.4 *	<u>Galimi atsakymai:</u> - ATR pralaimėjimai Maskvos valstybės (Rusijos) ir Švedijos kariuomenėms. - Maskvos valstybė (Rusija) ir Švedija užėmė beveik visą ATR. - LDK nebepakako resursų kariauti, o Lenkija nebegalėjo padėti.	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i>		
2.5 *	„Jeigu jie savo parašais užtikrins Jo Karališkai Malonybei ir Švedijos karaliai ištikimybę bei liks ištikimi ir paklusnūs.“ / Šaltinyje teigiama, kad kiti didikai ateityje galės prisijungti prie unijos.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.6 *	<i>Galimi atsakymai:</i> • Svetimšaliai ATR valdovai (užimama padėtimi naudojėsi saviems interesams). • Bajorų susiskaldymas į konfederacijas. • Bajorų nenoras patiems kariauti už savo Tėvynę. • Bajorų nenoras savo pinigais išlaikyti samdomąją kariuomenę. • Išvaiko Seimą.	3	<i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
2.7 *	<u>Paaškinimas:</u> Pasidalyta Abiejų Tautų Respublika (ATR). / Po padalijimų nebeliko Abiejų Tautų Respublikos. <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i> <u>Valstybės:</u> • Prūsija • Rusija • Austrija	2	<i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3		15	
3.1 *	<u>Tikslas:</u> Suteikti balsavimo teises / rinkimų teisę, piliečio teises moterims. <u>Būdas:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> • Poveikis įstatymų leidėjams. • Reikalavimai spręsti klausimą, priimant įstatymą. <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i>	2	<i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.2 *	<u>Judėjimas:</u> Sufražizmas. / Sufražisčių. <u>Nuopelnas:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> • Didžiojoje Britanijoje įkūrė moterų sufražistinių organizacijų ir joms vadovavo. • Sufražizmo idėjas skleidė visame pasaulyje. • Parodė, kad ir moterys gali imtis radikalių kovos būdų.	2	<i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.3 *	<u>Visuomenės grupė:</u> Vergų / juodaodžių.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.4 *	<u>Neįgyvendintas principas:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> • Visi žmonės gimsta laisvi. • Visi žmonės yra lygūs. • Visi žmonės turi prigimtines teises į gyvybę, laisvę.	3	<i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	<u>Pavyzdžiai:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Atskiros mokyklos pagal odos spalvą. - Atskirtos erdvės viešajame transporte. - Atskiros erdvės viešojo maitinimo įstaigose. <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i>		
3.5 *	<u>Martinus Liuteris Kingas:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Jis buvo JAV afroamerikiečių pilietinių teisių judėjimo lyderis. (Jauniausias) Nobelio taikos premijos laureatas. <u>Kovos būdas:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Pilietinio nepaklusnumo akcijos. - Masiniai taikūs judėjimai.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.6 *	<u>Valstybė:</u> SSRS / Sovietų Sąjunga. <u>Detalė:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Simboliai ant priekiniame plane vaizduojamo žmogaus – kūjis ir pjautuvas. - Vaizduojamas suimtas Andrejus Sacharovas. - Minimos olimpinės žaidynės Maskvoje (1980 m.). - Vaizduojamas Leonidas Brežnevas. - Penkiakampės žvaigždės.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.7 *	<u>Asmuo:</u> Andrejus Sacharovas / Sacharovas. <u>Biografijos faktas:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Įkūrė ir aktyviai dalyvavo žmogaus teisių organizacijos (Žmogaus teisių komiteto) veikloje. - Viešai gynė politinius kalinius ir politinius disidentus jų teismų procesuose. - Viešai protestavo prieš SSRS invaziją į Afganistaną. - Skleidė prieš oficialią politiką nukreiptas savo idėjas savilaidos būdu išspausdintuose leidiniuose.	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
3.8 *	<i>Galimi atsakymai:</i> - Įsipareigojimas užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių laikymąsi šalyje. - Įsipareigojimas teikti informaciją apie žmogaus teisių padėtį šalyje.	1	Taškas skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4		15	
4.1	<u>Metai:</u> 1941. <u>Priežastis:</u> Okupantai siekė pašalinti buvusius Lietuvos Respublikos politinius veikėjus /	2	2 taškai skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	organizacijų vadovus / valstybės tarnautojus / inteligentiją (mokytojus) / minėtų asmenų šeimų narius.		<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.2	<u>Organizatoriai ar vykdytojai:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Partiniai veikėjai. - Valdžios ginkluoti talkininkai. <u>Irodymas:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Naudota ginkluota jėga. - Gąsdinimai trėmimais.	2	<i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.3 *	Tais metais vykdytos specialiosios, iš anksto suplanuotos trėmimo operacijos. Nes tuo metu vyko partizanų karas. Nes tuo metu buvo vykdoma kolektyvizacija.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.4	<u>Metai:</u> 1949.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.5 *	Didėjant ištremtųjų skaičiui, sparčiau vyko kolektyvizacija. / Kolektyvizacijos masiškumas sutapo su organizuotomis masinių trėmimų operacijomis.	1	<i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.
4.6 *	<u>Trėmimų tiesioginės pasekmės:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Iš Lietuvos pašalintos aktyviausios, sąmoningiausios ir okupantams opozicinės gyventojų grupės. - Atimtas ir suvalstybtas tremtinių turtas. - Išbauginti Lietuvos gyventojai. - Nuslopinta pagalba pasipriešinimo judėjimui. - Palengvintos kolektyvizacijos vykdymo sąlygos. - Sudarytos palankesnės sąlygos nutautinimui. - Sumažėjo gyventojų skaičius. <u>Kolektyvizacijos tiesioginės pasekmės:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Sunaikintas privatus ūkis, privačios nuosavybės jausmas. - Sukurta stambi valstybinė žemėvalda. - Nuslopinta pagalba pasipriešinimo judėjimui. - Pabloginta žemdirbystės padėtis dėl darbo jėgos, sėklų, padargų trūkumo. - Dėl masinio gyvulių sunaikinimo, pardavimo pabloginta gyvulininkystės padėtis. <u>Trėmimų ilgalaikė pasekmė:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> - Pakeitė Lietuvos gyventojų demografinę sudėtį. - Suardė tarpukario Lietuvos vertybių, tradicijų ir vėlesnių pokario kartų ryšį.	8	<i>8 taškai</i> skiriami, kai pateikti aštuoni teisingi atsakymai. <i>7 taškai</i> skiriami, kai pateikti septyni teisingi atsakymai. <i>6 taškai</i> skiriami, kai pateikti šeši teisingi atsakymai. <i>5 taškai</i> skiriami, kai pateikti penki teisingi atsakymai. <i>4 taškai</i> skiriami, kai pateikti keturi teisingi atsakymai. <i>3 taškai</i> skiriami, kai pateikti trys teisingi atsakymai. <i>2 taškai</i> skiriami, kai pateikti du teisingi atsakymai. <i>Taškas</i> skiriamas, kai pateiktas teisingas atsakymas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
	• Sudarė sąlygas visuomenės pasidalijimui nacionalinės valstybės, tautinių vertybių pagrindu. • Susilpnino visuomenės intelektualinį potencialą. <u>Kolektyvizacijos ilgalaikė pasekmė:</u> <i>Galimi atsakymai:</i> • Pakeitė dalies visuomenės požiūrį į darbą. • Pakeitė tradicinį kaimo gyvenimo būdą. • Pakeitė kraštovaizdį, buvo sunaikinta daug vienkiamų. • Išlaugo urbanizacija. <i>Galimi ir kiti teisingi atsakymai.</i>		